COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

NATHALIE C. HENNEBERG
MICHEL DEMUTH

365

365

NATHALIE CH. HENNEBERG

STĂPÎNII OREI



MICHEL DEMUTH

CURSA PĂSĂRII BUM-BUM





Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta și desenele interioare:
C O R N E L I U B Ă R S A N
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Acțiunea povestirii „Stăpînul orei“ se desfășoară în timpul celui de-al doilea război mondial. Anne Osten lucrează la cenzura militară din Damasc (Siria). In toamna lui 1942 ea se pomenește într-o seară cu un necunoscut care se recomandă Frank Allen din Forțele Franceze Libere. În aceeași epocă, Axa lansase parașutiști în Siria.

★

„Cursa păsării Bum-bum“, făcînd parte din cronica „Galaxialelor“, relatează o bizară aventură ce are loc în anul 2170 pe planeta Miage din sistemul astrului Wiz. Ornitologul Kellus Berg își propune să studieze și să dezlege misterul uriașei păsări Bum-bum, a cărei comportare contrazice toate noțiunile zoologiei.

În acea vreme animalele sălbatice, pe cale de dispariție, mai existau doar într-o vastă rezervație condusă de un om la apropierea căruia fiarele se îmblînzeau. În această ambianță se consumă epilogul dramatic al unei iubiri nemărturisite la timp.

Iată o parte din cele ce se ascunde îndărătul numelui bizar ASTITOT. Povestirea cu acest titlu, cea mai recentă lucrare SF a lui Gheorghe Săsărman va apărea începînd din numărul viitor al colecției.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE“
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVI
1 februarie 1970

NATHALIE CH. HENNEBERG

STĂPÎNII OREI

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

4.

La orele 20, sfinția sa Gondji fusese chemat la căpătîiul unui muribund. Ciudat lucru, în timp de război se uită că oamenii pot muri în patul lor. Sfinția sa nu presupuse nici o clipă că putea fi vorba de un muribund adevărat. Mesajul venea de la hotelul Abasizilor, frecventat îndeosebi de negutători și de diplomați neuitri. Traficul de stupefiante și pietre prețioase luase acolo proporții nemaiauzite. Uneori, cîte un scoțian rătăcit o lua la sănătoasa văzînd prețurile camerelor. Dar, la acest nivel, prețurile — mai degrabă decît împestrițarea pașapoartelor — garantau imunitatea pasagerilor. Cucernicul Gondji n-avea decît rare contacte cu asemenea meteori străluciți. Aparținînd unei faune mai sedentare, evangheliza (pe seama unei secte obscure) un cartier deosebit de căpățînos, în care, de la Cruciade încoace, nu se mai văzuse nici un convertit. Principala lui calitate consta în faptul că se topea în pereți și în mulțime : la două secunde după trecerea lui, portarul unei moschei jura că nu văzuse pe nimeni. Un anume mimetism îl făcea să piară. Marile focuri ale războiului vor arde și se vor stinge, armatele vor potopi bolnițe și capitolii, dar oamenii de felul lui Gondji vor dăinui mereu.

El, cel puțin, era sigur de asta.

Cum în ziua aceea n-avea de gînd să treacă neluat în seamă, își legase peste haină un brîu larg de mătase portocalie. Se întrebă ce să-și pună pe cap. Turban sau marea pălărie clasică, de fetru ? Fetrul era mai discret, dar ochelarii se potriveau mai bine cu turbanul ; îl luă deci pe acesta. Un **groom** de culoarea azurului îl primi cu legiuitul **salam** și-l pilotă prin săli și culoare cu aurării. Evidentul prost gust al locului și mulțimea heteroclită foind acolo, toate-l întăriră pe sfinția sa în greșeală : nu era decît un contact obișnuit și avea să slujească drept obișnuită cutie de scrisori. Cu toate acestea, cînd cineva invizibil îl introduse în anticameră cu perdele trase și cînd un puternic miros de medicamente îl izbi în față, își spuse că se înșelase poate. În același timp se deschise o ușă în fund și, desfigurată de o paloare verzuie, o infirmieră scrobită ieși clătinîndu-se, ținîndu-se de perdeaua

unei uși, pentru a se prăbuși fără a scoate vreun strigăt. Un alt ins, de nerecunoscut sub masca lui de chirurg, o interceptă în clipa cînd era gata să atingă covorul și o cără de parcă ar fi fost o păpușă de cîrpă, zvîrlită curmeziș pe umerii lui largi.

— N-o lua în seamă, zise entitatea ascunsă pe după perdele, e nebună... aici toate femeile sînt nebune... din pricina căldurii. Cu ceva barbiturice... Vino.

Scena nu durase decît o secundă și, după o scurtă mișcare de retragere, părintele Gondji se pomeni catapultat în încăperea vecină, din care oamenii ieșeau ca înnebuniți. Aici mirosul de medicamente era pur și simplu înspăimîntător, amestecat cu o altă duhoare fadă și grețoasă, care făcu să se ivească în creierul cucernicului, cu o uimitoare limpezime, cea mai dezgustătoare dintre imaginile copilăriei lui, pe care o credea uitată, ștearsă : un val de lavă țîșnind dintr-o crăpătură și carcase de bivoli scoțînd fum, arzînd, zbătîndu-se încă... bivoli sau băieți ? erau acolo și niște păstori... În vreme ce Gondji-copil se chircea în fața infernului bestial, care determinase poate propriul lui infern și drum în viață („Tot ce vreți ! Știu că-i o rușine pentru mine și ai mei ! Tot ce vreți, slujbele mărunte, spionajul, dar focul nu!"), Gondji-adultul se afla înaintea unui mare pat alb, pe care zăcea o mumie înfășurată în pansamente. Mirosul dezgustător venea din patul acela. Și fu cumplit : marea bilă învelită în mai multe rînduri de tifon se mișcă încet. Avea cam două interstiții : acolo unde se afla gura și, poate, un ochi. O pată nesănătoasă, trandafirie, se lățea în jurul fiecărei deschizături. Și obiectul cumplit vorbi. Spuse :

— Spovedește-mă.

Individul cu mască de chirurg îl împinse pe Gondji între umeri, așa că sfinția sa se pomeni brusc în genunchi, pe covorul de la piciorul patului. Totodată simți că i se ia frumosul brîu portocaliu și turbanul. Cînd își pierdu ochelarii, văzu că în deschizătură se mișcau niște buze negre.

— Mai aproape. Sub pernă. Ia sulul. (Era un mic sul de peliculă fotografică). Sînt SS 86. (Gondji știa numai că o asemenea categorie există ! Canaris. Himmler, bineînțeles. Cine încă ? O picătură de sudoare rece i se scurse între omoplați.) Idioții... aterizare forțată. Ceilalți... prinși sau... Trebuia să plec mîine, la ora 6. Ai să te duci în locul meu.

— Dar, Excelență...

— Nici un dar. Nimeni nu știe că ești aici. Cineva a și plecat cu o sutană neagră și cu brîul dumitale galben. Sulul, de dat lui Erwin. În mînă.

— Excelența Sa nu mă va primi...

— Te va. Îți dau voie să-i trimiți primele două fotografii. Dar nu se poate trimite tot. Ai să-i vorbești în numele meu. Hai, desfășoară-l... ai să pricepi. Aici Afrika Korps, acolo Aliații. La mijloc, accesul către Orientul Apropiat : fîșia asta îngustă, pe malul Mediteranei ; de o parte marea, de alta depresiunea El Quatara. Bun ! Drumul duce neapărat la un zid de carne și aramă, un baraj alcătuit din toate forțele aliate, masate. Depresiunea e aprioric de netrecut, cel mai scîrbos deșert din lume după Gobi, în care tancurile și bateriile se împotmolesc. La capătul celălalt, o îngustă lizieră de oaze. **În starea actuală a arma-**



mentului nostru, o armată motorizată nu poate fi pusă să străbată El Quatara. Exclus. A întinde pe încă 1 000 km un front de pe acum primejdios de extins, a te duce să lupți acolo, în plină Africă, ar fi o nebunie. Și nu există decît o șansă la o mie să putem străpunge barajul către El Alamein : da, colina asta.

Presupun că așa vede Erwin lucrurile : Erwin Rommel nu-i prost. Dar a învins prea des. Kniebolo (așa-l numeam pe Hitler în scrisorile noastre), Kniebolo nu suportă învingătorii. Aici, la poalele Colinei celor Două Drapele, îl pîndește pe Rommel : la prima lui mare înfrîngere. Am fost trimis să pun lucrurile la punct. Dar am murit.

— Excelență...

— Taci, comandant Idziko. Nu bat cîmpii. Ars în proporție de 70% în orașul ăsta blestemat... Îmi făcea plăcere să mă c... în capul lui Erwin. Dar o dată mort... Ai să-i spui, așadar, mareșalului că dincolo de El Quatara **nu va mai trebui să se bată. Oazele au fost complet evacuate : Alexander a tras totul către El Alamein. Drumu-i liber.**

— Pricep.

— N-are importanță ce pricepi. Ai să fii pansat. Îmbarcat pe targă. Singur. Nu s-a eliberat decît un singur bilet de liberă trecere.

— Dar dumneavoastră, domnule general...

— Eu nu mai exist. Dă-i lui Erwin filmul. Și spune-i că mă c... pe Kniebolo.

Două pete însîngerate năpădeau tifonul. Bulgărul alb se rostogoli pe pernă. Mai fu rostit un singur cuvînt, dar atît de încet că numai infirmierul mascat îl percepu :

— Morfină...

Peste o jumătate de ceas cadavrul pe jumătate calcinat, învelit într-un covor, fu coborît cu liftul de bagaje ; legat zdravăn, Gondji zăcea în pat, ca o mumie. Un infirmier milostiv lăsase sub pat, la îndemînă, o sticlă cu lichid chihlimbariu. Dar comandantul Idzico nu bea alcooluri străine. Nemișcat, foarte liniștit, avea doar impresia neplăcută că cineva ascultase convorbirea lui (ce nu putea totuși fi auzită) cu un mort.

5.

Grădinile se închideau toate la miezul nopții și Anne avu ideea s-o pornească spre singurul loc deschis zi și noapte : cercul militar. Dar mulți alții avuseseră aceeași idee, toate sălile erau pline. Se aflau acolo ofițerii unui regiment neozeelandez în trecere, care ocupau o masă mare în fundul sălii ; așezaseră în fotoliul prezidențial efigia de ceară a unui camarad căzut într-una dintre primele lupte și pe care își făgăduiseră s-o ducă, împreună cu ei, la victorie. „I-am spus : Mii de milioane de tunete, Mac ticălosule, ai să fii alături de noi la toate serbările ! Și, cînd o să-i scoatem lui Adolf mațele, ai să ai partea ta de caltaboș !" — explica un energic preot militar. În ținută de campanie, cu toate decorațiile pe piept, păpușa de mărime naturală ședea țeapănă în fotoliu ; avea o față de ceară, destul de fină, o mustață roșcovană și, pe piept, o pată întunecată. Anne înțelese deodată că era chiar uniforma mortului și se simți rău. Allen și cu ea străbătură sala ; cîțiva americani fluierară admirativ atunci cînd trecu pe lîngă ei. G., un coleg de serviciu pe care nu-l iubea pentru că bănuia că înclină către anumite metode brutale, dar pe care fu totuși bucuroasă să-l întîlnească printre toți acei necunoscuți, se ridică de la o masă. G. îi invită la masa lui : nu era într-adevăr nici una liberă ; în seara aceea cercul era un bîlci...

— Jumătate din localurile orașului sînt închise, explică el. Vînătoarea de spioni e în toi...

— De ce vînătoarea ? se miră Frank.

Părea că din nou cade din cer. Numărul lucrurilor pe care nu le știa era într-adevăr uluitor, la fel cu cel al cunoștințelor lui întîmplătoare. (Să fi fost atunci, sau în grădină, cînd Anne își dădu seama că vorbește o franceză cît se poate de curată ? Nici umbră de accent, dar alegea de fiecare dată expresiile exacte... ca un străin instruit !)

— Ia spune, de unde vii ? Din Lună ? rîse binevoitor G., ai cărui obraji tremurară. Damascul e cu susu-n jos, nu ne mai pasă de ofensiva lui Rommel — există măcar un maistru spion care se plimbă pe-aici în libertate. Ce-i mai caraghios, spuse el întorcînd hotărît spatele unei mese cu australieni care-i arătau Annei o admirație masivă și disciplinată, e că s-ar părea că încărcătura nu ne era de fel destinată : au aterizat forțat, pe burtă, și jumătate dintre ei au ars de vii. Cu toate astea, din cei șase supraviețuitori — auziți bine, șase ! — tocmai cei mai puțin adaptați mediului au scăpat serviciilor noastre : doi SS : dolicocefali, blonzi și așa mai departe...

— O groază de sud-africani sînt blonzi, spuse Anne.

— Firește. Și vorbesc cu un accent... Deunăzi, cînd au încercat să ia cu asalt popota cîntînd **Lorelei,** am crezut că sosise Rommel. În tot cazul, indivizii respectivi s-au dat la fund ca pietrele în mare. Au fost scotocite locurile unde se fumează hașiș, toate barurile, toate localurile mai mult sau mai puțin suspecte... fără rezultat !

— Dar, în sfîrșit, îl întrerupse Anne, nu există nici un mijloc pentru a-i recunoaște ? Vize, hîrtii de identitate ? Necunoașterea țării, a limbii...

— Draga mea, și dumneata parcă ai cădea din cer ! I se adresă lui Frank : Știm cu toții că pregătirea lor e perfectă. Berlinul are cele mai bune școli de spioni. Ăștia trebuie să cunoască Orientul Apropiat pe degete, de la pistele din Shat-el-Arb pînă-n fundăturile Damascului. Cît privește actele lor, sînt fără doar și poate în regulă. Chiar autentice, dacă pot spune așa. O tactică nouă... Nemții au fost întotdeauna oportuniști, nu ? De acum înainte nu se mai întocmesc actele pentru un agent, ci agenți care corespund actelor. Da, da, e lesne de făcut. Era riscant să imiți stampile și fotografii și încă și mai riscant să înlocuiești un om care **a trăit într-adevăr** printr-un necunoscut : putea să-și întîlnească rudele, camarazii, simple cunoștințe curioase... o țară din Europa cam seamănă cu satul în care toată lumea se cunoaște. Acum cîmpul e vast. Există o șansă la o mie ca cineva să cunoască realmente un rezistent care intră în Forțele Libere. Așa că...

— Așa că ? întrebă Anne, cuprinsă de o amețeală rece.

— S-a născut o nouă tactică : cea a dublurilor. Băieții care trec Pirineii pe jos, care se îmbarcă pe iole de agrement sau închiriază sloop-uri pescărești, niște bărci ce iau apă... pier aproape cu toții, nu-i așa ? Unii sînt prinși, torturați nițel pentru a se obține de la ei informații suplimentare, li se șterpelesc actele și (luați seama, aici e șmecheria) nici nu li se dezlipesc fotografiile de identitate. Se caută niște înlocuitori semănînd... la maximum. E ușor : semnalmentele sînt vagi, iar înălțimea francezilor, în creștere. Urmează de aici...

— Dar, strigă Anne, nu înțeleg. Dacă adevăratul posesor al actelor ajunge vreodată...

G. o privi cu mila cuvenită unei arierate.

— Unde ?

— Păi aici, ... la Cairo, la Damasc... Firește, prizonierii sînt internați, dar se mai scapă din lagăre.

— Din lagăre... de prizonieri de război..., frumoasă doamnă, te crezi în 1940 ! De atunci metodele au fost perfecționate : un glonte în ceafă e mai expeditiv. Și chiar dacă rețeaua lor ar fi prevenit unitățile noastre de luptă, chiar dacă ar fi fost așteptați, dublura sosește, nu-i așa ? Așteptai un combatant, vine un combatant. Festa a fost jucată.

Dublura...

Anne se ridică brusc ; se cam clătina.

Așadar, asta era ! Făpturi tinere și pline de viață — frați, logodnici, iubiți — căzuseră în cursă. Suferiseră o agonie cumplită, chinuri pe care oamenii civilizați nici nu vor să și le închipuie, muriseră deznădăjduiți și, în vreme ce fețele li se descompuneau în gropile comune, o dublură le lua locul, entitate fără chip și fără nume le **trăia viața, lupta cot la cot cu tovarășii lor, dormea în brațele iubitelor lor și trăda, și ucidea...**

Cineva îi pusese mîna pe umăr. Cineva spunea :

— Ești obosită, Anne ? Hai să plecăm.

...Frank. Nici nu-l cunoștea. Circula prin orașul ăsta pentru că se afla la brațul ei și toată lumea...

— Hai, Anne.

...o cunoștea pe ea. Acum îl privea, îi vedea pentru întîia oară capul blond, ușoara înțepeneală militară, disprețul total pentru tot ce se afla în jurul lui. Și, de cum vorbea, franceza lui de străin, prea curată...

Parcă trecuseră o mie de ani. G. fusese chemat la telefon și se lupta cu o centrală aflată la capătul puterilor. Nu voia totuși să strige, să dea naștere la un scandal... Australienii de la masa vecină pariau, cu glas tare, că tînăra **frenchie** avea să-și părăsească partenerul. El spuse, aplecîndu-se puțin și aproape fără a-și descleșta buzele.

— Mă numesc, **într-adevăr,** Francis Alain. Și nu **numai aici, ci acum.** Am să te lămuresc. Vino.

În vestibul încă ar mai fi putut întîlni un chip cunoscut. Să strige, să spună... dar ce? În seara aceea erau neobișnuit de puțini francezi la cerc, chelnerii erau arabi și n-o cunoștea pe fata de la garderobă. „Și, chiar dacă aș cunoaște-o — sfîrși Anne în gînd —, n-ar înțelege nimic". La intrare, nici un taxi, dar garajul vecin închiria cu ora, fără șofer, și cum patronul o cunoștea pe d-ra Osten... Era latura kafkiană a aventurii : toate piedicile cădeau pentru că, la Damasc, toată lumea se cunoștea. Probabil că și băieții din MP care făcuseră razia știau că lucra la cenzură. Ca și boy-ul care fugi să le aducă mașina. Ca și vînzătorul de porumb de la colț...

Așa se pomeni într-o mașină necunoscută, gonind în linie dreaptă către ieșirea din oraș, apoi rătăcind în plin deșert. „Și chiar dacă acum nu vrea să risipească muniție și mă debarcă pur și simplu pe platou — își spuse Anne —, știm ce se cheamă asta : un călător rătăcit la 50 km de Damasc e un călător mort". Mașina se clătina, Allen o conducea ca pe un avion. Fără veste stopă. O rezemase pe Anne de umărul lui și-i oferea o țigară.

— Ia, spuse el, nu-i drogată. Și acum, de vreme ce nu mai poți înștiința Armata a 9-a, cred că-i timpul să-ți spun cum stau lucru-

rile. Ei bine, nu, nu sînt un spion nazist. Nici un combatant aliat. Vezi, vin de mai departe. Din pricina asta, mai ales, te-am condus nițel **„out of bonds" ***, cum spun prietenii noștri englezi. Mi-e tare ușor să dovedesc că mă numesc Frank Allen sau Francis Alain, că vin din Egipt, că fac parte din cutare unitate, dar n-am nici un chef să te aud strigînd „săriți, un nebun". Pentru că așa ai fi făcut, ești pe punctul s-o faci, și n-ai auzit nici jumătatea poveștii. Uite, vin din 3940.

— Din... spuse ea încetișor.

Albă, luna atîrna ca o hieroglifă peste deșert : universul încetase să existe brusc și ea era singură, într-o mașină imobilizată, cu un necunoscut frumos ca un înger răzbunător și care rostea enormități...

— Întocmai, ai înțeles bine. În aproximativ 2000 de ani, cînd epoca barbară, atomică etc. nu vor mai avea decît o vagă semnificație pentru specialiști, o organizație ale cărei inițiale te interesează prea puțin va trimite misiuni la o depărtare temporală în care, din trecutul dezagregat și din viitorul abia schițat nu vor mai fi rămas decît liniile mari putînd fi rectificate. În aceste condiții, cercetările și chiar experiențele istorice pot fi întreprinse în ambele sensuri fără primejdie de cronoclasm, adică de cataclism temporal. Călătoriile noastre au un scop strict umanitar. Mă auzi ?

— Da.

— Nu... Îți închipui că sînt nebun de legat, dar un nebun logic. Nu sînt nebun. Ascultă-mă bine : n-avem decît puțină vreme la dispoziție și resimt oarecare dificultate în a vorbi frumoasa, dar arhaica voastră limbă. (Da, bineînțeles, am învățat-o prin hipnoză. Clasicii, firește. Și unele noțiuni de „jargon soldățesc", dar dialectele astea se învechesc îngrozitor de repede). Epoca voastră fiind într-adevăr o perioadă de orori concentrate și cu rezonanțe prelungite, s-a hotărît că am putea încerca să-i aducem măcar unele corective, tot pe termen lung. Mai multe grupuri au fost trimise în puncte strategice. Fac parte dintr-un asemenea grup.

— Vrei să spui, zise Anne înghițind cu greu puțin aer și fum, într-atît de uscată-i era gura, că ești... detașat din viitor ca să ne mitocosești epoca ? Să-l ucizi pe Hitler sau ceva de genul ăsta ?

El rîse încetișor. Un rîs uscat și rece, lipsit de veselie.

— Prea o iei repede ! Să-l sugrumi pe micul Adolf în leagăn ar fi fost perfect, dar ce serie de cronoclasme ! Căci Istoria e Istorie și tot ce s-a întîmplat nu poate fi șters dintr-o trăsătură de condei, mai ales atunci cînd faptul a avut repercusiuni durabile. De altfel, dacă Hitler ar fi murit de mic, îți închipui că felia de timp care l-a format și i-a apărat creșterea monstruoasă nu ascundea și unele contrafaceri gata pregătite ? N-am vizitat orășelul liniștit din care venea, dar unul dintre tovarășii mei mi-a spus că fiul brutarului... și cel al farmacistului, poate... vezi Anne, nu e vorba atît de oameni cît de epoci. Un tiran nu poate fi primejdios decît atunci cînd vine la timp, pe un pămînt îngrășat de sînge și de vise nebunești. Hitler n-ar fi nimic fără legiunile lui isterice. N-ar exista lagăre de concentrare dacă două sau trei generații n-ar fi format călăi.

— Atunci, strigă ea, nu-i nici o speranță ? Dacă e să te cred, înseamnă că vii dintr-un viitor atît de depărtat încît ești în posesia unei justiții mai bune decît a

* Out of bonds = neobișnuit.

noastră și, totodată, a mijloacelor necesare pentru a o face să domnească, asta e, nu ? N-am spus că te cred : cînd eram mică, împreună cu sora mea ne jucam ades „de-a istoria cu dacă"... „Dacă aș fi un mare inventator", „dacă ai fi regina Spaniei"... așa, totul era cu putință. Atunci mă învoiesc să cred că am întîlnit un fel de arhanghel călător, înarmat cu o spadă de foc...

— Imaginea nu corespunde, știi...

— ...care aruncă peste secolul ăsta sîngeros o privire de o blîndețe îngerească ! Dumneata și toți ai dumitale ! Acceptați, așadar, ca lucrurile să se petreacă așa cum se petrec, numai pentru că unele date ale problemei concordă între ele ? Omenirea va fi decimată, Europa redusă la sclavie, milioane de oameni se vor înăbuși pe după sîrme ghimpate, o absurdă doctrină rasială va plămădi carnea în sînge... și nu veți face nimic, vă veți plimba prin infernul ăsta surtucele de comunianți sau de boy-scouts, în scopuri strict științifice !

— Oh, exclamă el, n-am spus asta ! De altfel, tentația e prea puternică... De aceea nici nu sîntem trimiși în clipe și locuri unde un simplu gest ar putea arunca în aer o sută de ani de istorie ! Misiunile noastre „aterizează" într-un trecut atît de îndepărtat încît a fost cu desăvîrșire uitat, în afara a două sau trei evenimente-cheie, sau într-un viitor atît de îndepărtat încît mai poate suferi o mică remodelare... Nu spun că va fi întotdeauna așa : sîntem abia la începutul științei care e Istoria controlată. În afară de asta...

— În afară de asta, puțin vă pasă ! Lacrimile, sîngele nostru nu vă privesc !

— Nu spune asta, Anne.

Ea plînse de supărare. El se plecă, de parcă ar fi văzut o minune : cum se nasc perlele, diamantele sau roua. Furioasă, își căută batista, Frank i-o dădu pe a lui, și ea o cercetă bănuitoare : cum să poți crede că o ființă din 3940 își ștergea nasul ? De fapt, aventura i se părea mai departe la fel de neverosimilă ca o veche carte a lui Jules Verne, dar, cu ajutorul sugestiei, începea să găsească la Allen unele subtile deosebiri față de oamenii epocii ei : avea, într-adevăr, ovalul unui personaj de bandă desenată, dinți cam ascuțiți, iriși prea largi și, fără doar și poate, nu rostea palatalele ca toată lumea...

— Nu, spuse el deodată, n-am nici o gaură în cerul gurii.

— N-am spus niciodată...

— Dar ai gîndit. Am uitat să te previn că în 3940 sîntem cu toții telepați.

— Ce oroare ! Anne se zgribuli. Ce trebuie să gîndești despre mine ?

— Cinstit vorbind, numai lucruri bune. Ai o... uimitoare pudoare în expresii, sub aparenta dumitale asprime.

— Asta vrea să spună că înjur și scuip, mai mult cînd vorbesc !

— Nici măcar. O privea aproape cu timiditate. În sfîrșit, te-am luat pe neașteptate... pe nepusă masă, parcă așa spuneți. Nu, mă înșel, așa se vorbea acum o sută de ani... înțelegi, ne specializăm serios într-un mileniu, așa că le mai încurcăm. Eu sînt specialist în epoca de la 1 200 la a voastră...

Anne căscă ochii mari.

— Și ai venit și în secolul al XIII-lea ?

— Exact. În 1280. Mă numeam atunci François de Vivray... am asistat la bătălia de la Tiberiada. Crede-mă, secolul vostru n-are

monopolul ororilor. Și n-am putut face nimic... nu, într-adevăr.

— Nimic ?

Avea o expresie... da, aproape deznădăjduită ! Și părea să gîndească ceea ce spunea.

— Poate că n-ai vrut !

— Nu fi măgăriță, Anne. Trăia aici — vreau să spun pe-aproape, în Sfîntul Regat al Ierusalimului, comitatul Edessei — o fată care semăna puțin cu dumneata. Oh ! nu ca inteligență ! Avea ochii verzi, ca dumneata, de transparența unei ape tainice și o piele despre care se spunea că-i de fildeș. Își împletea perle în plete și vorbea puțin. Dar ce frumoasă voce cînd gemea ! Din punct de vedere intelectual era o ciubotă... fără apărare. Pentru femei, știi, era o epocă cumplită...

— Erai tare îndrăgostit, nu-i așa ? De această...

— Isaura. O chema Isaura. Nu, nu poți înțelege. François de Vivray a fost probabil îndrăgostit de ea. În 3490 am învins condiționările și inhibițiile. De fapt, ceea ce numiți „dragoste", febră fizică, sublimare mintală, nu mai există. Ne potrivim sau nu, pînă la un anumit punct, și asta-i tot.

— Tare plicticos trebuie să mai fie !

— Ba nu, de vreme ce stările emoționale sînt la fel de acute. Sîntem... poate mai sensibili. Dar, cînd călătorim, adoptăm forma potrivită perioadei date : în 1280 am fost un fel de trubadur, un soi de brută extatică. De unde — Isaura. Totul e superficial, firește ; ne păstrăm totuși personalitatea, altminteri ar fi un haos de sentimente... insuportabil.

— Asemenea celui pe care-l trăiești în clipa de față, nu ?

— Cine ți-a spus că-n clipa de față... ?

Anne se ridică pe pernele de piele ale mașinii și privi drept în ochii limpezi :

— Bine! zise. Am evitat să gîndesc, pe cît am putut, în consecință sîntem cam la egalitate. Destulă vorbărie. Nu ești îndrăgostit de o femeie, ci de o epocă. Epoca noastră. Și, poate, de o cauză. N-am nici o dovadă că ai spus adevărul, dar se pare că ai suferit destul în rîndurile Franței Libere...

— Am făcut, cinstit, drumul unuia dintre ai voștri, spuse corect Allen.

— Prin urmare, trebuie să nutrești oarecare simpatie pentru tabăra noastră.

— Din punct de vedere istoric, acțiunea ei a fost îndreptățită.

— Acestea fiind spuse, de vreme ce pretinzi că vii din viitor, trebuie să știi o groază de lucruri ? Sau unul, măcar ? N-am să te persecut, nu țin să trec în saloanele din Damasc drept o ghicitoare extralucidă, dar...

— Ți-ar fi cu neputință, oricît m-aș strădui să mă plec întru-totul vrerii tale...

— Nu începe din nou să amesteci secolele : așa se vorbea într-al XVII-lea. De ce ?

— Pentru că știu că ghicitoarele sînt ades întrebate cum va fi vremea duminică. D-ra A. se va mărita cu d-l B. ? Va cîștiga oare X la curse ? Habar n-am și nu mă interesează nici cît negru sub unghie. Nu știu ce se va petrece mîine și nici dacă am să te sărut peste cincisprezece minute.

— Taci ! strigă Anne, exasperată. Nu asta voiam să știu !

— Atunci ce ?
— Vreau să știu **cine** va cîștiga viitoarea bătălie din deșert !
— **Ei bine,** spuse el, **nu știu absolut nimic !**

Luna fusese acoperită de un nor subțire, stelele părură mai mări. Se deslușea safirul lui Arcturus și perlele Carului, Frank încercă s-o împace.
— Dacă am ieși să facem cîțiva pași ? propuse el. Noaptea e frumoasă.
Anne se strînse ca un arici.
— Da ! Ca să mă lași în mizeria asta !
— Ca să te... ? Oh, Anne, de fapt asta gîndești dumneata despre mine ? De asta tot simțeam pe dedesubt o lipsă de încredere... Părea consternat. Uite, am să-ți dau eu exemplul cel bun : ies primul.
— Nu !
Se încleștă de el cu energia disperării.
— De ce ?
— Poate că am fost urmăriți. Te-ai purtat destul de ciudat și eu am prieteni la Damasc. Au să te împuște la vedere !
— Atunci ? o privi în ochi. Nu vrei să fiu ucis ?
— Nu știu să conduc ! i-o întoarse Anne, cu demnitate.
El rîse.
— Draga mea, nu te face mai rea decît ești ! Dacă cineva s-ar fi ostenit să ne urmărească de la Damasc și pînă aici, cu unicul scop de a trage asupra suspectei mele persoane, se va însărcina desigur să te aducă înapoi la cercul militar. Am poftă să-mi dezmorțesc picioarele și pot să te liniștesc : platoul e pustiu, nu captez nici o undă.
— Pentru că acum captezi și undele, de la distanță ?
— Cu puțin exercițiu, da. În general ridici, dimpotrivă, o barieră mintală : altfel, în locurile publice, ar fi insuportabil. Dar aici sîntem singuri. Ieșim ?
— Ieșim.
Sări din mașină, fără a înceta să se cramponeze de încheietura lui. Noaptea era într-adevăr frumoasă și răcoroasă, aerul ca de cleștar ; foarte departe, grădinile Damascului își dezlegau miresmele : iasomie și trandafir. Nisipul sclipea, aproape alb. Scăldată în luminescențe, o creastă stîncoasă se profila pe cerul negru.
— Întocmai ca un peisaj lunar, spuse Allen.
— Pentru că ai fost și pe Lună ?
— De ce nu ? La urma urmei, nu-i decît periferia pămîntului. Oamenii au să debarce pe ea în curînd și...
— Nu spune prostii !
O privi aproape cu tristețe ; nu făcuseră decît cîțiva pași și se întorseseră cu spatele la mașină : universul din 1942 încetase să mai existe și, înconjurată de luciri tremurătoare, ea apărea fragilă și prețioasă în rochia ei de bal, potrivită pentru o altă lume...
— Accepți aprioric posibilitatea deplasării în timp și o respingi pe cea a călătoriilor în spațiu ? Mă descumpănești, Anne. Și, totuși, secolul vostru e cel care a deschis seria descoperirilor în lanț... E foarte simplu, cea dintîi a și fost făcută, în teorie ; va răsturna toate datele științifice în vigoare și va fi aplicată în 1944... sau 45.

— Nici de asta nu ești sigur?
— Știi, există fluctuații în timp.
— Explică.
— E greu, Anne. Mă tem că numele unor Lorentz-Fitzgerald, Sokolov, Lobacevski nu-ți spun nimic. Închipuie-ți că timpul e un fluviu neîntrerupt, care poartă eventualități... Nu, închipuie-ți că-i un năvod uriaș, cu ochiuri foarte mari: numai cauzele prime sînt indicate cu mult timp înainte și tîrăsc cu ele cantități variabile de efecte. Voința omenească, freamătul slabelor noastre inimi pot interveni printre ochiurile năvodului. Totul poate fi schimbat... afară de urzeală.
— Isaura poate coborî din turn.
— Să nu vorbim de Isaura. Tremuri, Anne? Să ne întoarcem în mașină? Nu, ne așezăm pe scară și te înfășur în halatul meu de baie. Ți-am mai spus că nu eu, ci François de Vivray a fost îndrăgostit de Isaura. Cu atîtea slujnice și roabe maure învățase repede arta „dulcelui amor", cum se spunea pe atunci. Eu nici nu știu să vorbesc cu femeile.
— Cu toate astea, cele opt scrisori violete...
— Păi tocmai asta e: le-am copiat pe toate după biletul unui camarad. Doar ai băgat de seamă, Anne, că nu știam o groază de lucruri?
— Nu știai ce e o descindere a MP. Că puteau să ți se ceară actele. Că există spioni și că sînt vînați. Conduci foarte bine, dar nu respecți nici sensul, nici stopurile. Și e tare adevărat că nu știi să vorbești cu femeile.
— E o tîmpenie, Anne?
— Nu, e drăguț.
— În 1280 puneai genunchiul în pămînt și rosteai: „Ești inimii mele precum trandafirului roua". Trebuie să pun genunchiul?
— Și în 3940?
— Oh, e mai simplu. Se face așa...
O luă în brațe. Lungile-i gene bătură pe obrazul ei: sărutul unui înger. Cu fața ridicată, Anne privea luna albă pe care oamenii aveau să pășească în curînd, apoi insigna aurită a FFL și-și spunea: „Un Stăpîn al Orei. Sărut un Stăpîn al Orei. Sau, mai degrabă, nu: dorm. Am să mă trezesc. Am să spun: ce vis ciudat am visat în noaptea asta..."
Se smulse din brațele lui pentru a întreba:
— În ce constă descoperirea, gata făcută, de care mi-ai vorbit?
— Fisiunea atomului.
— Și cum va fi aplicată?
— Sub forma unei bombe.
— Bineînțeles!
— O biată bombiță, care va părea însă atît de formidabilă încît războaiele vor fi suprimate... pentru multă vreme, o distrugere totală, lăsînd pe pereți doar umbrele ființelor vii și **trîmbițele morții vesti-vor izbînda...**
— Dar asta în 45?
— Sau 44. Anne, **ești trandafir și crin...**
— Da. Da... da! Nu înțelegi că pentru noi va fi prea tîrziu? Pentru noi, vreau să spun pentru camarazii tăi și ai mei, pentru tot Orientul și pentru mult mai mult decît atît? N-ai aflat că sîntem în preziua unei bătălii? Ceva ca Arbela sau Marna, o uriașă ciocnire în care totul e pierdut sau cîștigat? Și nu-i vorba numai de această gigan-

tică înfruntare a armelor (nu știu cum ați putea s-o uitați, chiar peste 2000 de ani !). Că doar nu crezi că, învingători, pătrunzînd în Asia și în Africa, naziștii au să-și pună mănuși ? E vorba de două continente în care totul va fi masacrat, distrus, redus la sclavie, începînd cu Siria și Palestina, care vor fumega ca două enorme cuptoare de incinerație ! Dacă bătălia asta e pierdută — și poate că va fi —, nu știu cum se vor mai aranja Stăpînii tăi ai Orei pentru a face să triumfe justiția, nici cum va supraviețui universul, nici...

— Liniștește-te, draga mea. Despre ce bătălie e vorba ?

— Pe mine mă întrebi una ca asta ? Încă nu s-a dat. N-are nume !

— Evident, spuse el, nimeni nu cunoștea dinainte Pharsalus, nici cîmpul de luptă de la Philippi...

— Frank... (mai că nu striga), ști și tu foarte bine că n-a fost niciodată o cauză mai dreaptă si nici luptători mai dezinteresați ! Băieții ăștia din țările ocupate au pierdut tot, nu se bat decît pentru libertate ! Și au trecut prin mii de primejdii, au uneori remușcări — li se pare că i-au trădat pe ai lor, rămași acolo... Înfruntă moartea cea mai cumplită, nici măcar pentru un acoperiș trandafiriu de la ei sau pentru o vîlcea și pentru lumina ei verde... ci numai pentru că nu-i de conceput ca răul să triumfe ! Te-ai bătut cot la cot cu ei și știi, Frank ! Nu mai vorbesc de tot uriașul pămînt predat, deschis ca un fruct copt, de orașele fără apărare, de copii, de femei... Frank, fie-ți milă !

— Anne, nu înțeleg...

— Arma asta, de vreme ce există, de vreme ce o cunoști... ne-ar putea hotărî soarta !

— Ah !... exclamă el. La asta te-ai gîndit ? Într-adevăr, din 1942 pînă în 1945, în fluviul-timp deasebirea e abia perceptibilă. Dar, Anne, n-am laborator și, pe deasupra, nu sînt fizician. Dacă aș dori să vă ajut — și știi că nu doresc nimic mai mult — n-aș putea folosi nici raza morții, nici bomba A, urmată de bomba H, nici chiar... Sîntem trimiși în timp fără arme ofensive și n-avem dreptul să ucidem cu sînge rece. Doar pentru a ne apăra... și încă !

Atunci, așezată pe scara prăfuită, începu pur și simplu să plîngă, iar pentru Frank asta fu poate lucrul cel mai cumplit, căci în 3940 nu se mai cunoșteau lacrimile. Și pentru că în vremea lui o asemenea pierdere de lichid vital și de forță psihică, totodată, prevestea moartea ! Încercă s-o cuprindă din nou în brațe și să-i usuce lacrimile cu săruturi ușoare, învățate în 1280, dar dacă atunci era lesne să consolezi mîndrele jupînițe și domnișoarele lor, un astfel de tratament părea fără succes aplicat la o tînără din secolul XX. În cele din urmă întrebă :

— Bătălia asta... unde urmează să se dea ?

— Ți-am mai spus că nu știu. Ultimele telegrame de pe front vorbeau de o depresiune și de o colină...

— Care se numește ?

— Ce importanță are ? El Alamein.

— Are, pentru că... Se ridicase în picioare. Noi îi spunem Co-

lina celor Două Drapele ; nu reținusem numele arab. Da, acum cred că-mi amintesc : El Alamein e o victorie. Da, în cazul ăsta cred că pot face ceva. Umbla nervos prin deșert și silueta lui era — de pe acum — ca estompată în subțirele nimb al luminescențelor. De fapt, adăugă el, există două eventualități, două bătălii... matematic posibile și, firește, trebuie să fie doar El Alamein. Cum să-ți explic ? Locuiesc la hotelul Abasizilor... Nu, asta n-are nici o importanță. Plec mîine la șase dimineața. Va mai fi și un alt pasager, transportă informații foarte importante, care pot deplasa cîmpul de luptă. Ah ! asta numiți voi „spion" ? Nu, nu-l puteți aresta, e membru al unei misiuni neutre și, se pare, cu arsuri în proporție de 70%, trebuind să fie operat de urgență. E unul dintre faimoșii voștri SS, dacă nu mai mult. Cum știu toate astea ? Pur și simplu pentru că prind undele de la distanță. Personajul mi s-a părut veninos. Am să fac în așa fel încît să-l elimin.

— Dar, spuse Anne ștergîndu-și lacrimile, nu te poți bate cu cineva ars în proporție de 70%.

— Am spus că e ars într-adevăr ? Ce are a face. Oricum ar fi, **nu pot pricinui moartea unui om în 1942.** Dimpotrivă, pot... Există unele deviații pe fluviul-timp, știi. Și lumi intercalare și paralele. Accelerația e tot cea pe care o utilizăm, dar sensul ei e modificat. Înțelege-mă, Anne, dacă accelerez și-l iau pe străin cu mine încetăm a mai exista în lumea asta. Nimeni nu va bănui nimic, vei auzi vorbindu-se de o explozie...

— Și n-am să te mai revăd ?

— Niciodată. Dar bătălia de la El Alamein va fi cîștigată.

Era toată lucire a ochilor limpezi.

— Frank, nu se poate ! Ai să mai călătorești. Stăpîn al Orelor, ai să vii din nou către noi. Vom fi cîștigat bătălia, vom fi învins răul, ai să vezi Pămîntul pacificat. Ai să găsești alte țărmuri de vizitat, de iubit, ceruri de culoarea perlei, prietenii, camarazii tăi, eu... Chiar dacă nimeni nu știe, vei fi salvat lumea asta. Vei fi pentru noi toți...

— Nimic, Anne, nimic. Accelerația nelineară e ireversibilă ; cel ce salvează o lume, moare pentru ea. Nu te întrista : sfîrșitul ăsta nu-i prea penibil (gîndește-te că aș fi putut să calc peste o mină, să fiu ciuruit de schijele unei granate, aș fi putut să ard sub un aruncător de flăcări, să agonizez lent în sîrme ghimpate)... Dintre toate tragediile cu putință, am ales-o pe cea mai puțin sîngeroasă. Ne vom mai gîndi unul la altul, sper. Ai să visezi un fulger ștergînd o înfrîngere. Îmi voi aminti de o fată din secolul XX arzătoare și lipsită de dragoste. Apoi se vor șterge pînă și imaginile. Niciodată o despărțire nu va fi fost mai definitivă...

— Dar te iubesc, Frank !

— Și eu, Anne. Acum... arată-mi ce înseamnă un sărut de adio în 1942.

COMUNICAT AL ORAȘULUI FORTIFICAT DAMASC (septembrie, 1942) :

...Pe ruta Damasc-Cairo un avion de transport se dezintegrează în plin zbor. Nici supraviețuitori, nici rămășițe.

MICHEL DEMUTH

CURSA PĂSĂRII BUM-BUM

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

— Atenție ! avertiză Kellus. Iată dovada !

Începu să alerge către rîu, urmat de Gallela.

— Îi înfig în pene un ac anesteziant ! zise Varkov, din bulă.

— Nu ! Am fi siliți să... reîncepem. Kellus gîfîia, alergînd. Pasărea uriașă era numai la cîțiva metri. Cîntă, Varkov. Sau fluieră.

Se aruncară în rîu și înotară deznădăjduit spre mal. Kellus auzi doar cînd atinse celălalt mal vocile îmbinate ale lui Varkov și Dozzi, care se străduiau să facă de recunoscut *Micuța mea din Altair*, un cîntec ce fusese la modă cu zece ani în urmă. Se răsuci pe călcîie.

Pasărea Bum-bum își oprise atacul furios. Nemișcată acum, părea să contemple în rîul cu ape scăpărătoare imaginea deformată a trupului ei impunător. Varkov și Dozzi tăcură.

— Continuați ! răcni Kellus. Repede !

Într-adevăr, Bum-bum se agita din nou și-și deschidea pliscul, arătîndu-și dantura de temut.

Varkov și Dozzi trecură la *Nisipurile purpurii*, după care Dozzi fluieră ca solist *Pămînt plin*, o baladă care făcuse să plîngă zeci de echipaje.

— Ei... ce se aude ?

Kellus recunoscu glasul lui Chafiro. Din curiozitate sau neliniște, directorul se pusese probabil pe lungimea lor de undă.

— Nimic. Doar o mică experiență...

Chafiro nu răspunse. Epuizat, Dozzi se opri pe ultima notă joasă a *Pămîntului plin*, iar Kellus îi urmă cu *Tennessee Waltz*, o

vechitură care-i plăcea. Peste cîteva minute Gallela riscă primele măsuri ale unui cîntec ritmat și repezit, dar se opri la un semn al lui Kellus. Bum-bum, într-adevăr, nu părea încîntat. Pseudopenele i se suceau și se învîrteau în toate sensurile și-și deschisese din nou pliscul, bătătorind pămîntul cu labele ei imense.

— Prînzul ! strigă Kellus. Domnule director, dați drumul la program.

Și schimbară lungimea de undă pentru a asculta un fragment din Simfonia lumii noi.

Pasărea Bum-bum cunoscuse rareori o senzație mai voluptoasă. De parcă mîncărimile și durerea nici n-ar fi existat. În străfundurile ființei ei nu mai erau decît înaintări inefabile, valuri de liniște care luau naștere în partea posterioară a trupului și-i amorțeau picioarele. Stătea nemișcată pe malul rîului, plină de recunoștință față de străinii care știau să-și obțină astfel iertarea. Lîngă multiplele imagini ale soarelui, trupul ei rotofei ca un nor alb și rotund se oglindea în apa limpede. Bum-bum își căscă pliscul și scoase un Bum ! Bum ! plin de duioșie.

LINIE DREAPTĂ

— Ce-ți face dihania ? întrebă Chafiro.

— Totu-i în regulă. Am avut dreptate, răspunse vesel Kellus. Vă rog să continuați...

Se auzi un fel de mîrîit.

Studiul al doilea pentru contrabas electronic de Fulnikov îi urmă atunci lui Dvorak. Kellus îi alesese pentru pricini deosebite. Într-adevăr, contrabasul electronic evoca pe alocuri ciudatul strigăt al păsării, un fel de explozie adîncă, interioară. Aștepta curios rezultatul. Acesta nu se lăsă așteptat...

Fără veste, plăcerea fusese înlocuită de o nouă senzație cumplită, înspăimîntătoare, pe care pasărea Bum-bum o identifică doar după un timp. Era indignare și mînie.

Percepea o imitație grotescă a propriului ei strigăt. Pentru întîia dată în cursul existenței ei de pasăre Bum-bum, cineva își bătea joc de ea. Scotea strigătul care putea căpăta toate înțelesurile și putea fi tunet de duioșie sau de mînie... Pasărea Bum-bum nu putea răbda una ca asta.

Trecu rîul și picioarele ei se prefăcură în două puternice biele care o duseră spre intrarea bazei. Niciodată încă nu atacase atît de repede și paznicii, surprinși, nu avură răgazul să declanșeze dispozitivul special de apărare.

Pasărea Bum-bum pătrunse în curtea cea mare și se apucă mai întîi să dea iama într-o încărcătură de fructe și legume care tocmai sosise prin Transmițător.

Din biroul lui, îngrozit, Chafiro văzu pasărea cea mare tocînd mărunt salatele, zvîrlind către cer salve de cartofi (o comoară !) și terciuind dovlecii. Apoi nu mai văzu nimic, deoarece, răsucindu-se cu tot trupul și împinsă de o miraculoasă intuiție, pasărea uriașă se năpusti drept către mica încăpere liniștită a directorului.

Iar Chafiro plonjă îndărătul marelui panou de comunicare. Personalul bazei avu astfel ocazia unică de a descoperi în prim plan fața palidă a directorului, care cerea ajutor.

Apoi se auzi un zgomot îngrozitor atunci cînd pasărea Bum-bum făcu praf poarta și încercă să-și vîre în birou gîtul cel lung.

A doua parte a Studiului pentru contrabas electronic de Fulnikov fu întreruptă în chiar clipa aceea.

Kellus și Gallela se priviră. Erau mînjiți de noroi. La cîțiva centimetri de locul unde se aruncaseră pe burtă se vedea urma foarte clară a unei labe. Bula tocmai coborîse, iar Varkov și Dozzi țîșniră din ea, palizi și muți.

— Sînteți răniți? Sînteți...

Varkov tăcu. Privea către bază și ochii i se măriră și mai mult.

— Dumnezeule mare, șopti Gallela. E ziua...

Un nor de praf părea să se fi alcătuit înaintea intrării. Se deplasa cu repeziciune, în vreme ce volumul lui sporea. Kellus privi cu mai multă atenție și desluși niște ciudate reflexe metalice în mijlocul acestui nor în mișcare. Apoi își mușcă buzele cînd Varkov spuse:

— Sfredelitele...

Rămaseră nemișcați, descumpăniți. Nu era nimic de făcut. Miage se răsculase din nou împotriva oamenilor.

Apoi totul încetă ca prin farmec. Norul se ridică de pe bază și se destrămă la cîțiva metri înălțime. Înalta siluetă a păsării Bum-bum se ivi din nou și înaintă în direcția ornitologilor.

— Hai... să fluierăm, spuse Kellus. Repede!

Se apucară să masacreze Wilhelmina de Venusia, în vreme ce, solemnă și biruitoare, Bum-bum trecea la trei metri de ei, cu capul sus. Coji de zarzavat îi împodobeau gîtul și semințe amestecate cu stropi de noroi îi străluceau pe coaste ca niște giuvaeruri.

Trecu rîul și se depărtă în poiană.

— Ei bine, zise cu un glas sinistru Chafiro, presupun că ești mulțumit...

Respectabilul director al Bazei Confederate de pe Miage era lungit în pat. Fața lui oferea o gamă de culori interesante, în care trandafiriul cel mai gingaș se învecina cu un violet otrăvit. Pînă și coșurile lui erau albe ca niște mărgăritate. Nu cruțau nici o porțiune a pielii și Kellus bănui că avea coșuri pînă și în gură. O urmă albăstruie pe frunte, își spuse, trebuie să fi fost pricinuită de atacul păsării Bum-bum și nu de sfredelite.

— Iertați-mă, spuse cu blîndețe ornitologul, dar trebuie să vă mărturisesc că sînt tare mulțumit...

Fălcile lui Chafiro se zbuciumară ca niște concasoare.

— Ai de gînd... să mai întreprinzi și alte experiențe?

— Păi... prima problemă e acum rezolvată, domnule director. Și totuși...

— Da?

Kellus își ridică mîinile.



— Multe lucruri rămîn neexplicate, deși le-am bănuit... Mă refer la atacul sfredelitelor.

— Atacuri au existat întotdeauna, spuse Chafiro, plimbînd o privire melancolică peste brațele lui, la intervale mai mult sau mai puțin lungi.

— Dar de astă dată sincronizarea a fost evidentă !

— Sincronizarea ?

— Între atacul păsării Bum-bum și cel al insectelor.

Chafiro își înălță sprîncenele.

— Berg, rosti el încetișor, mă întreb dacă ni s-a trimis un geniu sau un biet nebun iluminat. Întotdeauna ai procedat așa ?

— N-am mai avut de-a face cu vreo pasăre Bum-bum înainte de a veni pe Miage.

— Ce te face să crezi că există o legătură între strutul ăsta diabolic și...

— Am să vă lămuresc tot ce cred, spuse Kellus. Poate că asta ne va îngădui să lucrăm în deplină înțelegere.

Cîteva clipe de tăcere grea se așternură după ce ornitologul își sfîrși explicațiile. Chafiro părea buimăcit.

— În definitiv, spuse el în cele din urmă, Bum-bum e pentru dumneata un post de radio montat pe picioare.

— Cam așa, da. Are totuși mai multe lungimi de undă. Prinde un număr extraordinar de frecvențe...

— Dar e o poveste nebunească, Berg ! O pasăre care se plimbă cu un post în tîrtiță... Mărturisește că dacă înaintăm un raport pe chestia asta...

Kellus ridică din umeri.

— Nu există povești nebunești cînd e vorba de studiul unei forme de viață extrasolare... Oamenii vor mai întîlni, fără îndoială încă multe fenomene pe care nu le vor putea înțelege ades... Cu toate că imaginea dumneavoastră e nițel... cam trivială, e exact faptul că Bum-bum posedă un complex receptor în interiorul trupului ei.

— Un emițător e și el destul de absurd, Berg. Dar ai făcut aluzie la un receptor, și pe drumul ăsta nu te mai pot urma.

Kellus se scărpină la bărbie și zîmbi :

— Treaba asta mi se pare totuși aproape logică, acum. Și cred că n-am să întîrzii să dau de soluția finală... Vreau să spun de soluția problemei lui Miage.

— Atîta tot ?

— Ascultați... Dozzi și cu mine cît pe ce să pierim din pricina cîrtițelor care încercau să ne îngroape. Și sfredelitele s-au abătut asupra bazei atunci cînd Bum-bum era în culmea turbării ! Nu-i cît se poate de limpede ? Bum-bum percepe emisiunile noastre de radio cu frecvențe multiple. Dialogurile, buletinele noastre de știri sînt pentru ea insuportabile. Dimpotrivă, unele muzici îi fac plăcere și, în clipele astea, e foarte sociabilă. Muncind mult, am putea să facem din ea o prietenă și, cine știe, o colaboratoare a omului. Amintiți-vă de grovele de pe Ursa Mare... Atunci de ce n-ar fi exactă a doua

mea ipoteză ? E foarte cu putință ca Bum-bum să aibă o anume influență asupra celorlalte patru forme de viață care ne atacă uneori.

— Prevăd zile neplăcute, spuse Chafiro, strîmbîndu-se.

Dar Kellus citi în privirea lui că partida era cîștigată.

AL DOILEA VIRAJ

Ploua. Kellus privea priveliștea încețoșată, verde și cenușie, clădirile cu turnurile lor radar părînd triste și deodată nespus de vechi și, mai departe, arhitectura lucitoare a Transmițătorului.

— Sînt sigur că ne va iubi..., șopti el. Atîrnă numai de noi să nu-i facem vreun rău...

— Ce spui ? întrebă Natașa, care intrase, aducîndu-l cu ea pe Carel, ud leoarcă pentru că se jucase prin curte.

Kellus nu răspunse. Întinse un deget și strigă :

— Uite-o !

Marea siluetă familiară a păsării Bum-bum se ivise în ploaie. Cu pliscul înălțat spre cer, păsăroiul își răsucea alene capul. Părea să pîndească stropii de ploaie.

— Ce-i la radio ?

— Norii de pe Viță-verde, spuse ea, zîmbind cu melancolie.

— Pare să-i placă. Notează asta undeva, dragă.

— Ai de gînd să alcătuiești o listă completă a gusturilor ei muzicale ?

— Da de unde ! E destul să stabilim categoriile... În afara cazului cînd mi le-ar comunica ea însăși.

— Uneori mă neliniștești.

— N-ai de ce. Dacă Bum-bum comunică cu cîrtițele, cu bondarii sau păianjenii-dansatori, o poate face și cu mine sau cu un altul... oricine ar fi.

Kellus se trezi a doua zi în zori și se îndreptă către rîu. Abia ajunsese în poiană că încremeni, simțind o primejdie. Bum-bum își părăsise colinele ; îi deslușea silueta înaltă zbuciumîndu-se încoace și încolo, la capătul poienii. Și mai era ceva... Un freamăt al văzduhului.

„Hait — își spuse —, începe din nou !"

Trecu îndărăt vadul și, în clipa cînd puse piciorul pe mal simți solul vibrînd. Totodată i se păru că niște fire lipicioase îi atingeau obrazul. Atunci își aminti de descrierile lui Gallela și se năpusti spre bază.

Dar păianjenii-dansatori, cînd atacau, erau numeroși. Firele lor păreau că se încheagă din senin, iar pînza fu, la un moment dat, prea groasă pentru ca Berg să mai poată înainta. Se opri gîfîind și chemă baza :

— Chafiro..., mă auziți ? Nu primi nici un răspuns. Chafiro..., faceți să înceteze imediat emisiunea ! Aici Kellus Berg. Mă auziți ?

Tot nici un răspuns.

Izbuti să ajungă la mînerul aruncătorului-de-lumină și, reglîndu-i puterea la minimum, stropi de jur-împrejur. Un suflu arzător se ridică din iarba pîrjolită. Firele se chirciră și pieriră, lăsînd în



urmă un ciudat miros înțepător. Kellus văzu atunci păianjenii-dansatori. Păreau că plutesc în văzduh, la șase sau șapte metri înălțime. Trupul le era plat și translucid, iar labele lor aminteau mai degrabă de niște tentacule. Le mișcau încet, într-un dans malefic.

„La dracu cu Regula de Agresiune!" — își spuse. Și trase în ciudatele arachnide, care luară foc ca niște baloane de hîrtie. Apoi fugi mai departe, către bază.

De cum trecu de intrare își dădu seama de pericol. Vedea păianjeni deasupra curții, dar lîngă ferestre descoperi niște nori întrucîtva strălucitori : sfredelitele !

Se năpusti către intrarea principală, schimbînd din goană lungimea de undă.

— Natașa ! Ce se petrece ?

Nu deslușea decît niște paraziți slabi. În prag se opri încă o dată pentru a face uz de armă asupra unui nor învîrtejit de sfredelite. Se strîmbă simțind mai multe înțepături la încheietura brațului și pe obraz.

Apoi năvăli înăuntru. Sfredelitele se aflau și aici. Și cîțiva păianjeni, ale căror trupuri străluceau în semiîntuneric.

Ajunse la scara automată care se puse imediat în mișcare către primul etaj. Schimbă iarăși lungimea de undă și auzi, în sfîrșit, emisiunea de pe Marte.

Așadar, asta era ! Știrile. Bum-bum trebuia să fie furioasă... Dar, de fapt, unde era ?

Kellus alungă întrebarea și se aruncă în culoarul principal, care ducea la sala de emisie. Dar se opri îndată, descoperind patru oameni cu măști, care gemeau pulverizînd nori de insecticide. Văzu că mîinile le erau roșii, de pe acum deformate de bășici și de coșuri.

— Opriți ! strigă el. Nu folosește la nimic !

Alergă pînă la capătul culoarului. În sala de emisie se mai aflau doi tehnicieni. Stînd pe vine, unul scotea niște gemete surde, scărpinîndu-și spatele cu furie, în vreme ce al doilea, rezemat de perete, flutura în toate direcțiile o mînă de buletine.

— Întrerupeți, idioților ! urlă Kellus.

Dar între timp și ajunse la banda ce urma să se deruleze încet prin fața ochiului de lectură. Izbi dintr-o dată, și cu totul la întîmplare, mai multe butoane. Ochiul se stinse și banda se opri.

Trecură cîteva secunde, apoi începură să se audă tot felul de zgomote. Bravii pionieri de pe Miage ieșeau din dulapurile și ungherele în care se adăpostiseră. Trape se ridicau și fețe umflate de coșuri sau galbene de spaimă se iveau. Viața revenea încet-încet, pe cînd sfredelițele se trăgeau afară și păianjenii-dansatori, încetindu-și baletul otrăvitor, piereau în cele dintîi raze ale lui Wiz.

Dar o larmă cumplită se ridică deodată și un snop de scîntei albastre urcă deasupra turnului vest. Apoi se văzură trîmbe de fum și un nou zgomot, de parcă o navă de transport s-ar fi prăbușit peste bază.

O lampă roșie clipea în sala de emisie.

— Alarmă la Transmițător ! strigă tehnicianul cu obrazul desfigurat de bășici.

— Bum-bum ! răcni Kellus.

Nefericitul Chafiro era iar la infirmerie, împodobit cu o nouă serie de bășici. Doar cu mare greutate izbutea să-și miște buzele.

— N-ar fi trebuit să puneți banda asta ! tună Kellus. Transmițătorul s-a prăbușit, Bum-bum a fost ajutată de cîrtițe. Va fi de bună seamă nevoie de săptămîni de zile pentru a pune totul în ordine...

— Confederația..., începu anevoie Chafiro.

— Nu poate să ne ajute cu nimic. Și mai există, măcar, Confederația asta ? Mai bine ascultați-mă. Ați văzut că am avut dreptate în toate privințele...

Kellus nu obținu acordul lui Chafiro decît a doua zi. La prînz fură distribuite în toată baza și îndeosebi tehnicienilor de la stația de emisie noile hotărîri ale directorului. Și în cursul după-amiezii cei 182 de Cercetași ai Confederației repartizați pe marele continent de pe Miage putură asculta restul știrilor, șoptite pe melodia Venusiana mea s-a-napoiat, cu acompaniament de harpe și de neolire.

Primăvara veni dintr-o dată și Wiz păru să se strecoare în fiecare anafor al rîului. Copacii-fluturi de pe coline se făcură trandafirii, iar cerul fu străbătut de zborul încet și palid al marilor păsări călătoare.

Bum-bum își plimba cei cinci metri pe deasupra ierbii noi, semănată cu flori nemaipomenite, și venea des în apropierea bazei.

Armonia domnea. Spre mirarea lui Chafiro, oamenii bazei și Cercetașii se obișnuiseră să-și fredoneze comunicațiile radio.

Kellus îi spuse într-o seară Natașei :

— Bum-bum mă neliniștește... Eșarfe de stele se iveau pe cer. Lunile nu răsăriseră încă, dar farul de aur de pe Canope își și punea reflexele pe fațadele clădirilor. Ceva nu-i în regulă. Și nu sînt singurul care simte asta. Dozzi a făcut ieri o aluzie... S-ar zice... s-ar zice că Bum-bum, păianjenii, bondarii, cîrtițele și sfredelitele formează un grup aparte...

— Dar a existat un exemplu asemănător și pe Pămînt, nu? spuse Natașa. Animalele din Australia erau diferite de tot ce se putea întîlni aiurea.

Kellus dădu din cap.

— Dar erau străine, fapt dovedit în repetate rînduri. Și Bum-bum e străină în lumea asta. Nu-i la locul ei. Mă întreb chiar dacă e... un animal.

Natașa se încruntă.

— Cum? Vrei să spui că ar putea fi o mașină?

— Nu chiar o mașină, nu. Dar — acum mai bine de o sută cincizeci de ani — geneticienii au făcut pe Pămînt experiențe tulburătoare. Au creat androizi care se comportau în mod inteligent și erau de neîntrecut în specialitatea lor.

— Bum-bum? Un android?

— E foarte cu putință. Am început să lucrăm împreună cu colegii de la celelalte servicii.

— Și le-ai vorbit de ipoteza asta?

— Nu încă... Dar am s-o fac mîine. O să putem apoi lucra mai în voie. Plexul V al păsării Bum-bum îi fascinează pe biologi, știi. Poate fi găsit, într-o formă simplificată, la cîrtițe și bondari. La sfredelite și păianjeni e nițel mai altfel...

— Știu, zise cu blîndețe Natașa. Nodul în X, nu-i așa?

Kellus zîmbi.

— Așa e. Nodul în X.

— Victorie, spuse el a doua zi. Nu numai că lucrăm împreună, dar băieții de la electronică și de la chimie stau tot timpul cu noi. Știi ce-o să încercăm? O să încercăm să construim un aparat ca să stăm de vorbă cu Bum-bum.

— Nu crezi că mergeți prea departe? Vreau să spun : credeți realmente că Bum-bum e o ființă de rasă superioară, cu care poți vorbi cum ai vorbi cu un om?

— Aproape. De fapt, Gesraud, șeful biologiei, crede că Bum-bum trebuie să răspundă la unii stimuli radio.

Natașa ridică din umeri.

— Muzica liniștită pare să-i facă plăcere, de acord. Și se înfurie cînd sporovăim pe unde. Dar de aici pînă la a-ți închipui...

Jignit, Kellus nu răspunse. Peste două zile aflaseră.

— Și vorbește?

— Cîntă, să zicem, răspunse Kellus. Necazul e că schimbă ades lungimea de undă și-i nevoie de multă atenție ca s-o poți urmări...

— Și ce povestește?

— Copilării... Lucruri fără mare importanță.

Mai merseră cîțiva pași. Scurta primăvară de pe Miage făcea loc verii. Roiuri de muște albastre vîrstau după-amiaza sub razele arzătoare ale lui Wiz. Copacii-fluturi erau de un roșu aprins și cete de pești microscopici țîșneau în apele rîului, între două bulboane.

— De fapt, zise Kellus, încă nu prea înțelegem foarte bine discursurile lui Bum-bum. Dar de un lucru sîntem siguri: știe că o ascultăm. E un android nespus de deștept. Dacă ajungem să ne facem înțeleși, ne va fi o aliată folositoare.

— Atunci nimic nu te mai neliniștește? întrebă Natașa.

— Aș dori să-i cunosc pe cei care au creat-o pe Bum-bum și bondarii, păianjenii-dansatori și sfredelitele... Aș vrea să știu dacă au pierit sau dacă ne așteaptă undeva. Dar, mai ales, mi-ar plăcea să cunosc rostul lui Bum-bum...

Ajunseseră la cercul vorbăreț al bărbaților și femeilor de la bază. Nemișcată asemenea unei uriașe statui caricaturale, Bum-bum își îndrepta pliscul roșu către complexul aparat pe care, cu două zile în urmă, Dozzi îl botezase „bum-bumor".

— Berg, spuse cu un zîmbet radios Chafiro, nu știu cine ne-a lăsat un asemenea dar, însă pasărea asta drăcească ne va fi cîndva folositoare.

— Întocmai, răspunse Kellus, mă întrebam dacă a fost făcută pentru a fi folositoare... sau pentru altceva.

— Bum-bum! făcu Bum-bum, de parcă i-ar fi înțeles cuvintele.

Vara trecea și iarba îngălbeni. Rîul se făcu un firicel de apă. Copacii-fluturi se preschimbară în tufe triste. Pe cerul aproape alb, Wiz era o scînteie toridă. Transmițătorul reparat revărsa material de construcție menit măririi bazei. Erau anunțați cei dintîi „civili".

— Iată, spuse Kellus intrînd în biroul lui Chafiro.

— Iată ce?

Ornitologul depuse un volum uriaș în fața directorului.

— Dosarul Bum-bum complet. Adică al androizilor de origine necunoscută descoperiți pe Miage din sistemul lui Wiz de către glorioșii cercetători ai Confederației celor Patru Provincii.

Chafiro mormăi, zîmbi, mîngîie dosarul și făcu o strîmbătură.

— Cu dumneata, Berg, niciodată nu sînt sigur că am terminat.

— Și aveți dreptate...

Chafiro oftă.

— La ce te mai gîndești, Berg? Vrei să faci din struțul dumitale muzical un mare compozitor?

— Dacă se află aici un mare compozitor, acela sînt eu, spuse Kellus. Iertați-mi lipsa de modestie. Scoase din scurtă un teanc de foi. Dosarul ăsta va veni în continuarea celui pe care vi l-am predat.

— Și subiectul?

— Tot Bum-bum. Sau, mai degrabă, rostul lui Bum-bum. Kellus își încrucișă mîinile și privi țintă spre director. După părerea dumneavoastră, Chafiro, de ce a putut fi pus la punct un asemenea android ?

— Habar n-am... Și greșești bătîndu-ți capul cu asta. Cei care au creat-o pe Bum-bum și insectele astea îngrozitoare erau străini, Berg, ființe pe care, fără îndoială, nu le vom cunoaște niciodată. Și, crede-mă, așa e bine. Miage va fi deschisă colonizării și Bum-bum va constitui o curiozitate, o atracție.

Kellus zîmbi.

— Dar trebuie să știm ! spuse el. Pe unele lumi se află ruini ciudate și arheologii extrasolari încearcă să ghicească ce civilizație le-a putut înălța. Pe Luna-Urii, în sistemul lui Vialle, a fost descoperit...

— Știu ! Dar Bum-bum e un android, ca și cîrtițele și celelalte plăgi... Se reproduce și se comportă ca o ființă vie, chiar dacă e un fel de... de jucărie.

Kellus se ridică dintr-un salt.

— Ce ați spus ?

— Eu ? Că Bum-bum n-are nici o...

— Nu. Ați spus că e o jucărie, un fel de jucărie...

— Dumnezeule mare, Berg, doar n-ai să....

Dar Kellus și ajunsese în curte.

„Bum-bumorul" era pregătit și Kellus așeză banda în fața ochiului de lectură. Apoi își îndreptă trupul și întinse un deget :

— Am înregistrat pe banda asta o compoziție muzicală. N-am fost niciodată un artist și regulile fundamentale ale muzicii mi-au scăpat întotdeauna. Dar am folosit toate cunoștințele adunate în cursul ultimelor luni asupra păsării Bum-bum. Ridică fruntea spre pasărea cea mare. Ochii ei fațetați reflectau soarele și gîtul ei lung se legăna ușurel deasupra asistenței. De fapt, muzica pe care o vom transmite e o sinteză a diverselor bucăți cunoscute prin faptul că o mișcă simțitor pe Bum-bum. Ele nu seamănă totuși cu nimic cunoscut și tocmai muzica asta evocă, poate, limbajul pe care trebuie să-l fi folosit cei ce au creat-o pe Bum-bum, odată cu ceilalți androizi.

Tăcu, iar Varkov porni banda. O stranie muzică se înălță atunci. Ritmul ei era destul de sprinten, de iute. Notele goneau cu stranii aliterații, cu întreruperi și suișuri neașteptate. Te duceau cu gîndul la o cursă extraordinară, la o șarjă războinică.

Și pasărea Bum-bum păru să se trezească. Prudentă, asistența se depărtă. Cele două picioare lungi tremurau convulsiv. Chafiro privi cu neliniște spre Kellus. Dar ornitologul îi zîmbi liniștitor.

Bum-bum începu deodată să alerge în lung și-n lat. Urmărea în felul ei ritmul muzicii și, timp de cîteva minute, brăzdă poiana încoace și încolo, zvîrlindu-și picioarele ca pe niște resorturi și în-

dreptîndu-și ca o suliță pliscul roșu. Adunate îndărăt, pseudopenele nu se mișcau.

Ritmul muzicii se precipită atunci și Bum-bum porni. Fantastică mașină însuflețită, ea atinse într-o clipă limita poienii și pieri printre coline într-o țîșnire de frunze uscate.

— Asta-i, spuse vesel Kellus. A luat-o din loc... Acum toate privirile erau ațintite asupră-i. Liniștiți-vă, adăugă el, are să se întoarcă. Ne-ar lipsi prea mult. Dar cred că am cam izbutit. Muzica asta o pune literalmente în mișcare.

— În mișcare? întrebă Chafiro. Zi mai degrabă că gonește de parcă penele i-ar fi luat foc.

Kellus se așeză pe cutia „bum-bumorului".

— M-am întrebat multă vreme care a fost rostul lui Bum-bum, ce așteptau de la ea..., să zicem, constructorii ei. I-am studiat cu încăpățînare morfologia și mi-am spus că, avînd asemenea picioare...

— Un alergător, zise Chafiro. O pasăre alergătoare...

Kellus încuviință, plecîndu-și capul.

— Rasa asta necunoscută trebuie să fi fost foarte evoluată pentru a crea un android inteligent ca Bum-bum — pentru că e inteligentă —, numai și numai ca să facă din ea un animal de curse...

În clipa aceea Bum-bum se ivi iar în depărtare și se apropie, lăsînd în urma ei o dîră de praf alb. Străbătu rîul, trecu ca o săgeată pe dinaintea asistenței uluite și se depărtă din nou, biciuind solul cu picioarele ei ca două nemaipomenite biele.

— Fantastic, spuse Chafiro. Se apropie de Kellus, zîmbi și adăugă : Și totuși... care poate fi rostul celorlalți? Al bondarilor roșii, al păianjenilor și...

Kellus își ridică mîinile spre cer.

— Asta, zise, e treaba colegilor mei de celelalte specialități. Știți prea bine, Chafiro, că am oroare să pun probleme.

Toamna se apropia atunci cînd Transmițătorul se apucă să reverse cohorte de civili, candidați pionieri pentru Miage care căscau ochii auzind tehnicieni serioși fredonînd în jurul lor. De pe terasa unuia dintre noile turnuri Chafiro și Kellus contemplau invazia pașnică și zgomotoasă.

— Cîndva, spuse Chafiro, cînd lumea asta va fi devenit independentă, că ăsta-i destinul tuturor lumilor, ai să fii considerat drept părintele planetei Miage. Vei fi omul care a pătruns taina păsării Bum-bum...

— Poate, răspunse liniștit Kellus, afară numai de cazul în care voi rămîne genialul compozitor al Cursei păsării Bum-bum, operă muzicală în șase părți pentru multe și felurite instrumente : galop de probă, pornire, primul viraj, linie dreaptă, al doilea viraj și sosire...

Chiar în clipa aceea pasărea Bum-bum trecu într-o viteză uluitoare prin fața bazei și zvîrli un răsunător și mîndru Bum-bum!

În românește de VLADIMIR COLIN

De la Icar la cuceritorii Lunii

A. V. FILIPCENKO



Anatoli Vasilievici Filipcenko s-a născut la 26 februarie 1928 în localitatea Davîdovka din regiunea Voronej ; această regiune a dat și pe cunoscutul cosmonaut-savant **Konstantin Petrovici Feoktistov.** În anul 1942, tînărul Anatoli a terminat școala de 7 ani în orașul Ostrogojske. Tatăl cosmonautului, Vasili Nikolaevici, decedat în anul 1955, și mama, Akulina Mihailovna, au avut patru fete și doi băieți.

Anatoli avea 14 ani cînd armata germană a ocupat orașul natal. Tatăl său, fost soldat în primul război mondial, intrase în partid imediat după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și fusese apoi ales de mai multe ori în funcții de conducător al colhozului sau de organizator de partid. În timpul războiului, familia Filipcenko s-a împrăștiat, un timp unii n-au știut nimic de ceilalți, dar după terminarea ostilităților s-au reîntîlnit, din fericire fără a trebui să regrete pierderea unei rude apropiate. Între timp Anatoli a terminat școala generală și a intrat ca muncitor la o uzină, unde s-a calificat strungar. Tot aici el a fost primit în rîndurile Comsomolului.

Dragostea pentru zbor l-a adus în curînd pe viitorul cosmonaut în băncile unei școli speciale organizate la Voronej de forțele aeriene militare. Obținînd în anul 1947 atestatul de absolvire a acestui curs, Anatoli nu se mulțumește cu atît, ci dă examen de admitere la Școala militară de aviație din Ciuguevsk (regiunea Harkov), pe care o va absolvi cu diplomă de merit. Nu se poate trece peste faptul că aici Anatoli Vasilievici l-a avut ca instructor pe excepționalul pilot și pedagog Ivan Kojedub, de trei ori Erou al Uniunii Sovietice. După ce în 1950 a trecut cu note foarte bune examenul de pilot, Anatoli Filipcenko a fost repartizat la o unitate de aviație. Timp de zece ani, la diferite regimente din regiunile Odesa și Leningrad, Filipcenko dovedește o deosebită pasiune pentru aeronautică, fiind succesiv promovat pilot de vînătoare, zburător de categoria întîi,

comandant de patrulă și de escadrilă. A luat loc la manșa a numeroase tipuri de avioane militare cu reacție, de la primele MIG-uri la actualele supersonice care evoluează în stratosferă. Între timp (1952) a devenit comunist. Anul 1957, anul lansării primului satelit artificial al Terrei din Uniunea Sovietică, i-a adus pilotului Filipcenko și două mari bucurii personale : soția sa, Elisaveta Aleksandrovna, originară din Kiev, i-a dăruit primul copil, pe Sașa. Apoi Anatoli a reușit să devină student la fără frecvență la Academia militară de aviație, care ulterior va primi numele de Academia „Iuri Gagarin". Aici l-a cunoscut și s-a împrietenit cu viitorul comandant al navei cosmice „Voshod"-2, colonelul **Pavel Beleaev** *. În perioada susținerii examenelor de absolvire a academiei, cursanții, și în special Beleaev și Filipcenko, au urmărit cu o mare emoție excepționalul pas al omului în Cosmos, realizat de Iuri Gagarin.

Au urmat noi zboruri pe avioane tot mai perfecționate, sute și sute de ore de antrenament la viteze supersonice sau la barocameră, la trenajoare sau în sălile de documentare. În familia Filipcenko, un nou eveniment : a sosit pe lume al doilea fiu, Igor. Filipcenko urmărește cu mare atenție desfășurarea zborurilor cosmonauților **G. Titov, P. Popovici, A. Nikolaev,** le citește rapoartele și, ca pilot, încercător, visează să fie la fel cu ei. Și iată că dorința sa începe să se îndeplinească : este trimis la un foarte sever examen medical ; aici întîlnește numeroși piloți, printre care pe **Gheorghi Beregovoi** și pe **Vladimir Șatalov.** Au urmat săptămîni de așteptare și într-o zi de iarnă Anatoli Vasilievici a primit înștiințarea să se prezinte în „orășelul cosmonauților". Aici Filipcenko își însușește construcția, detaliile tehnice și de zbor ale navelor cosmice „Vostok", „Voshod" și „Soiuz". Urmează cu sîrguință pregătirea la sală, la centrifugă și în simulatoare, iar în ianuarie 1969 este dublura cosmonautului **Vladimir Șatalov.** Excelent cunoscător al navelor cosmice „Soiuz" (din a „treia generație"), Filipcenko este numit comandant al navei „Soiuz"-7, la bordul căreia, împreună cu astronauții **V. Volkov** și **V. Gorbatko,** a efectuat în perioada 12—19 octombrie 1969 un complex periplu spațial.

Comentînd evoluția navei sale, precum și a celorlalte două, cu care a format o adevărată „troică spațială", cosmonautul Filipcenko arăta la conferința de presă organizată de Academia de științe la 4 noiembrie 1969 : „...În acest zbor, echipajelor li s-au repartizat sarcini multiple referitoare la conducerea manuală a tuturor sistemelor navelor... Activitatea cosmonauților în cadrul acestei misiuni a permis obținerea unui material suficient de amplu despre dirijarea manuală și despre operativitatea activităților întreprinse de astronauți. Acest vast material va fi folosit pentru pregătirea viitoarelor lansări și perfecționarea navelor spațiale, în scopul creării unor noi sisteme de pilotaj cosmic".

Cosmonautul Filipcenko este un pasionat turist și pescar amator.

* La 10 ianuarie 1970, cosmonautul Pavel Beleaev a încetat din viață în vîrstă de 44 de ani, ca urmare a unei hemoragii digestive superioare, provocată de o maladie ulceroasă.

V. V. GORBATKO



Ca inginer-cercetător la bordul navei „Soiuz"-6, a fost numit locotenent colonelul de aviație **Viktor Vasilievici Gorbatko,** în vîrstă de 35 de ani. El s-a născut la 3 decembrie 1934 în localitatea Vența-Zarea din regiunea Krasnodar, iar copilăria și-a petrecut-o în Kuban, unde locuiau toate rudele sale. Și astăzi Viktor Gorbatko își amintește cu multă plăcere despre ferma „Răsăritul", specializată în creșterea cailor de curse. În familia felcerului veterinar Vasili Pavlovici și a colhoznicei Matriona Alexandrovna Gorbatko au fost cinci copii : Boris, Elena, Valentina, Viktor și Ludmila, ultima fiind născută puțin după începerea celui de-al doilea război mondial. Acesta și-a pus o puternică amprentă asupra familiei Gorbatko : tatăl și fiul cel mare — Boris — au plecat pe front... De la aceștia, un timp n-au mai venit de loc vești, iar ocupanții fasciști au făcut tot mai de nesuportat viața celor rămași... De-abia după ce fasciștii au fost alungați dincolo de peninsula Tamansk, s-a aflat că Gorbatko-tatăl și-a pierdut un picior în luptele de la Harkov, iar Boris a fost doborît într-o luptă aeriană deasupra Stalingradului. Deși rănit, aviatorul Boris Gorbatko a reușit să aterizeze în „țara nimănui" și să se întoarcă la ai săi. După alungarea cotropitorilor viața și-a reluat cursul, iar tînărul Viktor și surorile sale Valentina și Liudmila au putut urma școala primară și medie chiar în localitatea în care se afla casa părintească.

Tînărul Viktor Gorbatko era apreciat pentru că învăța bine, era un pasionat sportiv, îndrăgea arta, și în special teatrul de amatori. A fost primit în Comsomol, unde s-a distins ca activist cultural, demonstrînd totodată talent de artist amator. Aici a cunoscut-o pe viitoarea sa soție, Valentina Ordînska ; între cei doi adolescenți s-a născut o afecțiune care după cîțiva ani va face ca tînărul locotenent Gorbatko și studenta în medicină Valea Ordînska să pășească alături în fața ofițerului stării civile.

După absolvirea liceului (1952), Viktor — la fel ca și fratele mai mare, Boris — a intrat la Școala specială a forțelor aeriene militare. În acest scop, el a fost chemat la comitetul de Comsomol, unde, la întrebarea dacă nu dorește să urmeze școala de ofițeri, Viktor a răspuns prompt : „Da, dar numai la aviație !...". Aici s-a împrietenit cu un alt viitor astronaut, **Evgheni Hrunov.**

Proaspeții locotenenți de aviație, V. Gorbatko și E. Hrunov sînt repartizați în 1956 la un regiment de vînătoare din regiunea militară Odesa. Aici își desăvîrșesc pregătirea, familiarizîndu-se cu avioanele reactive de mare viteză. În anul 1959, pilotul V. Gorbatko este primit în partidul comunist. Prietenia care i-a legat pe zburătorii Gorbatko și Hrunov s-a extins și la familiile

lor, între profesoara Svetlana Hrunova și doctorita Valentina Gorbatko stabilindu-se o solidă amiciție.

Cei doi nedespărțiți prieteni au pornit tot împreună și pe drumul spre Cosmos. În aceeași perioadă au fost selecționați în grupul astronauților și tot umăr lîngă umăr s-au pregătit temeinic pentru primul periplu spațial. Între timp V. Gorbatko s-a înscris la cursurile fără frecvență ale Academiei tehnice militare de aviație „N. E. Jukovski", pe care a absolvit-o, în 1968, devenind inginer.

În tot acest timp, pregătirea de cosmonaut n-a fost întreruptă, Viktor Gorbatko avînd veșnic vii în memorie cuvintele renumitului „constructor principal", academicianul **S. P. Koroliov**: „Nu se poate pleca în Cosmos fără cunoștințe temeinice. Băieți, toți trebuie să învățați, dar să învățați vîrtos !..." Ca rezultat al exemplarei sale pregătiri, Gorbatko este selecționat, alături de E. Hrunov, în echipajul de rezervă al navei „Voshod"-2.

În luna ianuarie a anului 1969, cu ocazia lansării navelor „Soiuz"-4 și 5, Viktor Gorbatko a fost din nou pe cosmodrom, de această dată în calitate de dublură a lui Evgheni Hrunov. Pregătirea acestui zbor, care a coincis, de fapt, cu organizarea pe orbită a primei stații cosmice experimentale prin cuplarea celor două nave „Soiuz", a impus un antrenament dur și complicat.

În cazul lansării navei „Soiuz"-7, unde V. Gorbatko a fost al doilea pilot și inginer cercetător, misiunea a avut numeroase teme științifice. În intervenția sa, cu ocazia informării publicului după zbor, V. Gorbatko s-a referit la condițiile de lucru și trai pe care le oferă echipajului navele „Soiuz". După ce a trecut în revistă alimentația cosmonauților și parametrii microatmosferei cabinelor cosmice, el a declarat: „Navele «Soiuz» sînt de o construcție modernă, destinate unor cercetări spațiale ample și de perspectivă; ele pot răspunde la numeroase probleme științifice și utilitare".

Soții Gorbatko au două fetițe, Irina, 12 ani, și Marina, 9 ani.

V. N. VOLKOV



Vladislav Nikolaevici Volkov, inginerul de bord de pe nava cosmică „Soiuz"-7, s-a născut la 23 noiembrie 1935 în Moscova, în apropiere de aerodromul Tușino. El și-a petrecut copilăria în zgomotul motoarelor avioanelor, iar una dintre marile-i bucurii o constituia asistarea la impresionantele parăzi aeriene organizate la Tușino cu ocazia Zilei flotei aeriene. Părinții săi, inginerul constructor de avioane Nikolai Grigorievici și Olga Mihailovna, tehniciană într-o uzină de avioane, i-au insuflat micului Vladislav dragostea pentru aeronautică. Vecinii Volkovilor, piloți, ingineri sau tehnicieni din aeronautică, precum și copiii acestora

aveau ca subiect preferat de discuție **aviația.** Vladislav a învățat la școlile 294 și 212 ; a luat totdeauna note bune, era responsabilul gazetei de perete, membru în Comsomol și mare iubitor al jocului de șah. Toate visurile tînărului Volkov erau îndreptate spre arta zborului, iar tatăl său, inginer aeronautic, și unchiul din partea mamei, pilot distins pentru bravură în război, erau exemple vii pentru planurile sale de viitor. Pînă la urmă, el a optat pentru ingineria de aviație și, după terminarea școlii medii, s-a înscris la Institutul moscovit de aviație „S. Ordjonikidze", pe care cu ani în urmă îl urmase și tatăl său. Curînd tînărul student și-a cîștigat stima și admirația colegilor atît pentru rezultatele la învățătură, cît și pentru performanțele sale sportive la fotbal, hochei, box și tenis. Pasiunea sa pentru aeronautică nu numai că nu s-a redus, dar, la recomandarea cunoscutului pilot de încercare **Serghei Apohin,** a urmat și a absolvit cursurile Aeroclubului central, devenind pilot sportiv.

În timpul studenției, neobositul Vladislav și-a găsit timp să fie și membru activ al clubului „exploratorilor Cosmosului", cu care ocazie a putut afla foarte multe amănunte despre evoluția rachetelor și zborurilor interplanetare.

În 1959, Vladislav Nikolaevici a obținut diploma de inginer constructor de avioane. Pentru capacitatea și studiile sale strălucite, inginerul Volkov a fost repartizat la un institut de cercetări în domeniul tehnicii reactive, unde lucrau numeroși ingineri, printre care viitorul cosmonaut-savant **Konstantin Feoktistov,** precum și **Viktor Gorbatko.** În acea perioadă era foarte apreciată printre inginerii colegi cu Volkov părerea că în curînd vor zbura în Cosmos nu numai piloți, ci și ingineri cu diverse specialități.

Într-o zi, tînărul și entuziastul inginer Volkov a îndrăznit să-i împărtășească celebrului „constructor principal", academicianul Serghei Koroliov, visul său de a zbura în Cosmos. Au fost aduse și „argumente", din care n-au lipsit brevetul de pilot sportiv și o oarecare experiență în salturile cu parașuta. Convins, acad. Koroliov l-a recomandat pentru a da examenul de intrare în grupul cosmonauților, și peste puțin timp la antrenamente, alături de **Valeri Kubasov** și **Aleksei Eliseev,** putea fi văzut și Vladislav Volkov. Au urmat numeroase zile de lucru la trenajoare, barocameră, centrifugă, camera surdă și la alte instalații de antrenament. Ca urmare a pregătirii sale, Volkov a fost inclus în echipajul navei „Soiuz"-7 ; iată ce a declarat el după zbor : „Prin efectuarea măsurătorilor de navigație și dirijare, am putut îndeplini conducerea aparatului cosmic cu ajutorul sistemului manual de orientare, plasat în compartimentul orbital. Nava este extrem de docilă, reacționează rapid la cele mai mici înclinări ale pîrghiilor de comandă. Aceste experimente au demonstrat că metodele de navigație autonomă încercate (de cosmonauții sovietici — F. Z.) asigură pe deplin efectuarea manevrelor în zborul spațial".

Inginerul-cosmonaut Vladislav Volkov este căsătorit ; soția sa, Liudmila Aleksandrovna, după absolvirea institutului, a fost angajată ca inginer. Soții Volkov au un băiat, Vladimir, de 11 ani. Într-o familie în care profesia de inginer a devenit aproape o tradiție, nu este de mirare că tînărul Vladimir Volkov are înclinări spre materiile tehnice, spre matematică, fizică, chimie.

Fl. Z.



Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012



prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu



Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
svilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

IMPORTANT

Reînnoiți-vă abonamentele pentru anul 1970.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- *anual .... 24 lei*
- *pe șase luni .... 12 lei*
- *pe trei luni .... 6 lei*

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

FEBRUARIE 1970

PREȚUL 1 LEU | 41007